

Uzasadnienie

Minister Środowiska, zgodnie z uprawnieniem (Dz. U. 2009.1754), przeprowadził kontrolę aktów prawa miejscowego, w tym zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim nr 26/2010 z dnia 26 października 2010 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Mesze” (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego poz. 1539 z dnia 08.11.2010 r.). Minister stwierdził (pismo DP-074-43/14255/10/AD z dnia 11.04.2011 r.) nieścistości i uchybienia, uzasadniające zmianę zarządzenia w zakresie kompetencji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim podjął opracowanie niniejszego planu ochrony zgodnie z powyższym zaleceniem i uwzględnieniem art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 ze zm.) oraz treścią rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzenia projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794).

Rezerwat przyrody „Mesze” utworzono zarządzeniem, Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 22 kwietnia 1983 r., w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. 1983, Nr 16 poz.91). Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie zarastającego jeziora z charakterystycznymi zespołami oraz rzadkimi gatunkami roślin wodnych i bagiennych.

W rezerwacie wyróżniono następujące zbiorowiska roślinne związane z zarastającym jeziorem: *Thelypteridi-Phragmitetum*, *Phragmitetum australis*, *Typhetum angustifoliae*, *Myriophylletum spicati*, *Caricetum rostratae*, *Sphagno-Caricetum rostratae*, *Eriophoro angustifolii-Sphagnetum recurvi*, *Charetum fragilis*, *Nupharo-Nymphaeetum albae*, *Potametum lucentis*, *Potametum natantis*. Za udokumentowane rośliny rzadkie, związane z celem ochrony, uznano następujące gatunki: grzybienie białe, grązel żółty, pływacz drobny, pływacz zwyczajny, wąkrota zwyczajna, roszciszka okrągłolistna oraz torfowce.

Jezioro Mesze znajduje się w rynnoksztalnym zagłębieniu o zawansowanym procesie łądowienia i dużym nagromadzeniu osadów biogenicznych. Jego dawne zatoki stanowią obecnie mokradła i torfowisko, w części porośnięte łożowiskiem i olchą. Proces łądowienia jest zaawansowany, a jedną z jego przyczyn jest wiek jeziora. Jest ono położone w obszarze maksymalnego zasięgu zlodowacenia północnopolskiego. Szybkie tempo zarastania jeziora przekształcania w łąd, skutkuje zanikiem około 50% powierzchni jeziora w okresie ostatnich 80 lat. Jezioro jest eutroficzne, a najbliższe sąsiedztwo jest w przewadze w użytkowaniu leśnym, co sprzyja ochronie. W sąsiedztwie znajduje się też kilka gospodarstw wsi Mesze. Przed utworzeniem rezerwatu nad jeziorem była dzika plaża, która obecnie jest sporadycznie wykorzystywana, a ślad po niej spontanicznie się zabliznia. Efemeryczne jest nielegalne

wędkarstwo. Rezerwat został objęty granicami obszaru Natura 2000 Pojezierze Sławskie PLB300011 i obowiązuje tu plan zadań ochronnych.

Zgodnie z art. 20 ust. 3 pkt. 2 ustawy o ochronie przyrody zidentyfikowano zagrożenia, skutki oraz określono sposoby ich eliminacji. Do zagrożeń wewnętrznych, potencjalnych, zaliczono wielkopowierzchniowe zniszczenia fragmentów szuwaru wysokiego i niskiego w wyniku presji nielegalnego wędkarstwa (kłusownictwo tryb). Jezioro przed utworzeniem rezerwatu było akwenem PZW i wędkowanie było tu zwyczajowe. W historii rezerwatu pojawiała się budowa nietrwałych kładek wędkarskich. Było to zagrożenie liniowe, punktowe o niewielkiej skali. Nie miało wpływu na trwałość zbiorowisk roślinnych jeziora i obecność oraz stan rzadkich gatunków roślin wodnych i bagiennych. Było ono po części skutkiem słabego rozpowszechnienia wiedzy o rezerwacie i obowiązujących zakazach. Obecnie nielegalne wędkarstwo w rezerwacie ma coraz mniejsze oddziaływanie, jest sporadyczne i nie stanowi zagrożenia dla celu ochrony. Przy nasileniu procederu będzie można inspirować wzmożone kontrole rezerwatu przez uprawnione służby oraz rozbiórkę kładek i pomostów. Zagrożeniem potencjalnym może być wielkopowierzchniowe zniszczenie fragmentów szuwaru wysokiego i niskiego przez reaktywowanie dzikiej plaży, która była w północnej części jeziora przed utworzeniem rezerwatu. Od momentu utworzenia rezerwatu jej użytkowanie malało, ale sporadycznie się zdarza.

Cały obszar rezerwatu objęty jest ochroną ścisłą. Nie ma potrzeby ingerowania w procesy naturalne dokonujące się w rezerwacie. Nie zidentyfikowano potrzeby, wynikającej z art. 20 ust. 3 pkt. 4 ustawy o ochronie przyrody, określenia działania ochronnego.

Nie ma potrzeby ani celu ochrony, który obligowałby do udostępnienia obszaru dla celów wyróżnionych w art. 20 ust. 3 pkt. 5 tej ustawy. Nie wskazano w rezerwacie obszarów i miejsc udostępnionych do celów i działalności wyróżnionej w art. 20 ust. 3 pkt. 6 ustawy o ochronie przyrody. Nie ma potrzeby ustaleń do lokalnych i regionalnych dokumentów planistycznych, dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych.

Plan ochrony rezerwatu nie wymagał spełnienia powinności wynikającej z art. 20 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody ponieważ Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 14 stycznia 2014 r., publikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego, poz. 201, w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pojezierze Sławskie PLB300011, objęło także rezerwat Mesze.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim zapewnił udział społeczeństwa w opracowaniu projektu planu ochrony rezerwatu w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późn. zm.). Informację o przystąpieniu do opracowania projektu planu ochrony podano do wiadomości publicznej poprzez:

- udostępnienie projektu zarządzania na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, w dniu 25.04.2016 r.;
- ogłoszenie na tablicy ogłoszeń w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, w dniach od 25.04.2016 r. do 17.05.2016 r.;
- ogłoszenie na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Kolsko, w dniach od 26.04.2016 r. do 16.05.2016 r.;
- ogłoszenie w prasie o zasięgu wojewódzkim, w dniu 27.04.2016 r.

W ramach powyższej procedury nie wpłynęły do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, żadne uwagi lub wnioski.

Projekt planu ochrony dla rezerwatu został zaopiniowany przez:

- Radę Gminy Kolsko, w dniu 25 maja 2016 r. , uchwałą Nr XVIII.111.2016.

Projekt planu ochrony dla rezerwatu został uzgodniony z Wojewodą Lubuskim pismem z dnia 12.08.2016 r. znak: GN.III.710.27.2016.MMły.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Gorzowie Wielkopolskim
Jan Bylica

